

8. jaan. 2020

Kuukiri 2020 jaanuar nr 44

8. JAAN. 2020

EKSÜ tegevmeeskond ja juhatus soovib kõikidele meie lugejatele ja kaasautoritele **Head uut aastat!** Ootame jätkuvalt kõigi lugejate panust meie kuukirja arendamisse ja võtame vastu kaastöid!

EKSÜ ENDA TOIMETAMISED

Aastalõpus valmis EKSÜ seltside sündmusi tutvustav seinakalender. Seda on võimalik soetada kirjutades aadressile info@kultuuriseltsid.ee. Kalender on A4 formaadis ja maksab 9.50 eurot.

Suurpõgenemise tähtpäeva meenutades

Sel sügisel korraldas ÜEKN koostöös EKSÜga suurpõgenemise 75. aastapäevaks rea sündmusi Tallinnas. Osa võeti üle Eesti. Meil on hea meel hakata jagama siin lehel toimunud septembrikuu ürituste videojäädvustusi. Üritusi oli mitmeid. Avaldame selle kuu numbris neist esimesed

[Videofilm 1. Suurpõgenemine 75. sündmusest.](#)

[Videofilm 2. Suurpõgenemise meenutamiseks.](#)

[Videofilm 3. Suurpõgenemine 75 meenutamiseks](#)

SELTSIDE AASTALÕPU NING JÕULUSÜNDMUSED

Eestikeelsed- ja meelsed kooslemised hoiavad hinge soojas!

Tampere Eesti Klubi pidas traditsioonilist jõulupidu 7. detsembril 2019. Osalejaid oli umbes 80. Peakõnes soovis TEK esinaine Irja Allonen rahulikke jõulupühi ja tänas sisuka aasta eest! Jõulutoit koosnes verivorstist, lihast, kartulist, hapukapsast ning loomulikult heeringast koorega, kasuka-salatist ja maitsvatest kookidest-kringlist.

Muuga maanaisteseltsi XVI jõululaat

7. detsembril toimus Muugas maanaisteseltsi eestvedamisel XVI jõululaat. Laadal oli müügis kohalikku käsitööd ja toitu. Käsitöödest olid müügis erinevas suuruses ja värvivalikus põrandavaipu, diivanipatju, linaseid käterätikuid, kotte, kitleid, sokke, susse, kindaid, järjehoidjaid, vöösid, väga erinevaid jõulukaarte ja keraamilisi küünlaaluseid.

Mikkeli peeti jõulupidu

14.12. 2019 korraldas Mikkelis Eesti Keskus koostöös Mikkelis kultuuriosakonnaga ja Vähemusrühmade tugiuhinguga Omega Eesti toas jõulukohviku Virolaisherkut. Eesmärk oli tutvustada Eesti jõulukultuuri kujunemist läbi ajaloo tänapäevani. Jõulukohvikus käisid kohvi ja maiuseid mekkimas ja eestipärastest jõulukommetest vestlemas nii eestlased, estofiilid, soomlased kui ka sudaanlased.

Jõuluõhtu Praha EV Suursaatkonnas

Traditsiooniliselt peeti käesoleval aastal Tšehhi Eesti Klubi jõulupidu Praha EV saatkonnas. Koostöös suursaadik Eva-Marie Liimetsa ja Tšehhi-Eesti Klubi liikmetega valmistati ette jõuluõhtu programm. Koos lauldi klaveri saatel tuntud jõululaule.

Eesti rahvatants rokib täiega!

Portlandi eesti rahvatantsurühm Tulehoidjad esinesid skandinaavlaste jõululaadal energilise tantsukavaga. Sellel laadal kogunevad skandinaavia päritolu inimesed, et nautida kultuuri, pakkuda jõuluteemalist käsitööd ja maitsta sealse kandi toitu. Seekord oli Tulehoidjatele antud aeg pärastlõual kohe pärast St. Lucia etendust, mis tõi kohale suure rahvahulga.

Suur tänu lahkele Kõpu rahvale kauni õhtu eest!

ERMi Sõprade Seltsi 13. mõisareis viis seekord Viljandi maakonda Suure- Kõpu mõisa ja teel sinna astusime Kõpu Peetri koguduse õpetaja Hedi Vilumaa kutsel sisse ka uhkesse Kõpu kirikusse. Praegune kivikirik ehitati aastatel 1821-1825, 1844 toodi kirikusse esimene orel.

Tore jõululugu

Narva Eesti Selts ja eakate liit kinkisid piirilinna vanuritele jõuludeks 191 sokipaari. Kudumisaktsiooni kõige nobedam abielupaar oli Vaike ja Anatoli Afonin, kelle panus kahe peale oli kolmkümmend paari. Vaike ja Anatoli on Narva Eesti Seltsi aktiivsed liikmed, ehkki elavad juba aastaid Kohtla-Järvel. Nii ei jäänud nad kõrvale ka jõlueelsest sokikudumise

aktsioonist.

Külalislahke “Eesti õu”

Jõulude eelõhtul pakkusid Peterburi eestlased külalistele väga mitmekesist programmi. Jaani Kiriku hoovis korraldati laat “Eesti õu”, kus kõik said tutvuda eesti kultuuriga – kuulata jõulumeloodiaid, tantsida koos ansambliga Neevo, nautida jõulukaunistusi ning osta kingitusi eelseisvateks pühadeks.

OLI MITU JUUBELIT...

[14.detsembril 2019 täitus Jõgevamaa Metsaseltsil 30. tegutsemisaasta](#)

Seltsi ajalugu kinnitab üksikisiku rolli ajaloo arengus. **Metsaseltsil** ei oleks ette näidata kolmekümnet sisukat ja värvikat tegevusaastat kui ei oleks seltsi asutajaliiget ja kauaaegset juhatuse esimeest Kaupo Ilmetit. Jõgevalt koju sõites mõtiskles tuleval aastal 89 aastat vanaks saav Kaupo selle üle kuidas tähistada 1500 aasta möödumist asustuse tekkimisest Kassinurme linnamäel.

[Narva-Jõesuus meenutati seltside lugu](#)

14. detsembril kogunesid Laagnal Vanatare seltsimajja **Narva-Jõesuu Eestlaste Seltsi Kalju**, maarahvaseltsi Vanatare ja **Narva Eesti Seltsi** liikmed, et meenutada ajaloolise karskusseltsi Kalju asutamise 120. aastapäeva ja tähistada Vanatare 20. aastapäeva.

MEIE LIHKMED LEIDSID TUNNUSTAMIST

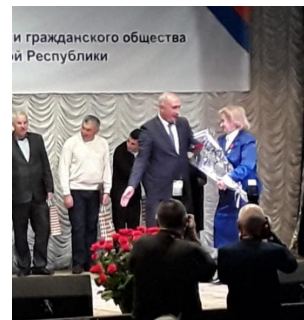
[Krimmi Eesti Selts loeb aasta kordaläinuks!](#)

Detsembrikuu on Krimmi eestlastele olnud täis tihedaid kultuurisündmusi ja aastat kokkuvõtvaid üritusi. Kohalikud eestlased on saanud mitmeid tänukirju ning omanud võimalust korduvalt näidata nii eesti toidutraditsioone kui laulu, tantsu ning tutvustada kultuurilugu.

[Kaukaasia eesti seltsi tegevus leidis tunnustust](#)

20. detsembril tunnustas Kabardi-Balkaari Vabariik oma territooriumil asuvate rahvusseltside esindajaid. Üks tunnustuse pälvinutest oli ka [Kabardi-Balkaari Eesti Kultuuriseltsi Kodumaa](#) kauaaegne eestvedaja **Maret Romani**. Pidulik tunnustustseremoonia toimus Nalchiki kultuurikeskuses. Seltside esindajatele anti tänukirjad ning kingitused.

MUUD TEEMAD

[Päiäliina võrokõisi külälises oll` Otsa Aavo](#)

Ku naksimi edimädsel joulukuu pääväl kotost Talina Võro Seldsi suurokolõ minemä, oll` külh tunnõ, et täämbä om vanajummal võrokõnõ. Tä oll` maaha laotanu ilosa valgõ lumõvaiba ja säädnu asä nii, et võrokõisi kokkosaaminõ ja edimäne advent olli ütäl pääväl.

[Rõõmukillud said Leelol selleks aastaks jagatud ...](#)

14. detsembril jagasid Pärnu Raeküla Vanakooli Keskuses toimunud kontserdil ühiselt rõõmu **Pärnu naiskoor Leelo** ja **Haaslava meeskoor**. Kuulajatele jaotati viiside kaudu pildikesi lumiselt kargest talvest, sooje soove jõuluajaks ning meeleolukat operetirännakut.

[Rakkes mälestati lubjakuningat](#)

Karl Kadakale, lubja tööstusliku tootmise alusepanijale Rakkes, paigaldati tema läheneva 160. sünniaastapäeva eel **Rakke Hariduse Seltsi** algatusel väärikas **mälestuspink**. Paekivist pingi kujundus on LUBJAKUNINGALE igati vääriline. Pingile leiti väga sobiv asukoht – sellel istudes avaneb suurepärase vaade kõigile endisaegse peremehe ehitistele. Pingilt eemaldasid katte Karl Kadaka lähedased.

[Haida küla eestlased etendasid laval kadripäeva lugu](#)

Detsembri alguses korraldasid Siberid setud kadripäeva tralli. Mitu noort ja vana inimest panid selga kadrisandi riided ja laulsid kadrilaule.

Siberi eesti külades on kombeks, et kadrid käivad mööda talusid ja soovivad kadri-soove. See traditsioon on püsinud järjepidevalt kuni viimase ajani.

[Vanemuise seltsi segakoori eestvedamisel said teoks mitmed meenutused ja kohtumised](#)

Detsembrikuus on mitme eesti kultuuriajaloo tähtsa tegelase sünni- või mälestuspäevad. Vanemuise Selts näeb oma missioonina käia suurmeeste jälgedes. Lisaks leidsid aset mitmed kohtumised Soomes. **3.**

detsembril toimus Tartus kõneõhtu **Cyrillus Kreegi** sünniaastapäeva puhul. Suurmeister Cyrillus Kreek (1889–1962) õppis Peterburi Konservatooriumis 1908–1916.

[Esitleti TLÜ Ak Raamatukogus kalendrit „75 aastat suurest põgenemisest“](#)

05. detsembril 2019. a. esitleti TLÜ Akadeemilise Raamatukogu Baltika saalis 2020. aasta suurt eesti- ja saksakeelset seinakalendrit „Eestlaste elu Saksamaa põgenikelaagrites Karl Hintzeri fotodel“.

Põnev jõuluõhtu ehk tubateater Jakob Hurda auks

See oli läinud detsembrikuu 13. päeval, kui Jakob Hurda Seltsi rahvaseltsi ruumidesse kogunes, et jõule tähistada. Õhtu algas tavapärase maitsva jõulusöögiga. Edasi polnud aga midagi traditsioonilist, sest seltsi juhatuse liige Eela Jää oli kokku seadnud suurepärase **tubateatrietenduse** “Jakapi jõulud”. Jakap oli seltsi nimikangelane Jakob Hurt ise, sedakorda harrastusnäitleja ja seltsi liikme Ilmar Tageli väga vahvas kehastuses, ja nii sai pandud ka vääriline punkt **Jakob Hurda 180. sünniaastapäeva** tähistamisele.

Meie E-RAAMATUKOGU sai uue säiliku

[Peterburi Teataja detsembri number](#)

Asutatud 1908 taastilmub 1999

KEELEAUSTA ja KEELEÕPE

[Keeleaasta sai läbi!](#)

Johannes Aaviku Selts sai haridus- ja teadusministri tänukirja eesti keele aasta rikastamise eest. Koos tänukirjaga anti 5. detsembri aktusel Tallinnas Niguliste kirik-muuseumis ka Tartu Kutsehariduskeskuses küpsetatud piparkook.

[Omskis kasvab eesti keele õppijate hulk](#)

Omski eestlased on alustanud Omski piirkonnas eesti keele propageerimist ja õpetamist. 2019. aasta lõpus toimus mitu eesti keele huviliste õppepäeva. Jõulukuul koguneti lausa neljal korral.

AVANEVAD FONDID

13. jaanuaril avaneb INSA taotlusvoor: väliseesti kultuuriseltside toetamine. Infot siit: <https://www.integratsioon.ee/valiseesti-kultuuriseltside-toetamise-eelteade>. Kogu taotlusvooru maht 40 000 eurot kõigi taotlejate peale.

[15. jaanuar saab esitada taotlusi regionaalse kultuuritegevuse toetuseks.](#)

Taotlusi saab esitada [Kultuuriministeeriumi valitsemisala toetuste menetlemise infosüsteemis](#) ja kõigi toetusmeetmete määrusega saab tutvuda Rahvakultuuri Keskuse kodulehel.

MUUD TULEVASED SÜNDMUSED

[Karjala Eesti Selts kutsub eestlasi osa võtma!](#)

2020 aastal tähistab **Karjala Vabariik oma 100. sünnipäeva**. Sellel puhul toimub mitmeid üritusi, millest kutsutakse osa võtma ka **eesti seltse**. Edastame alljärgnevalt kutse ühele vahvale avaüritusele – jääskulptuuride võistlusele **talvefestivalil “Hyperborea 2020”**. Üritusele on **vaja eelregistreeruda!**

[Lõimeleer 2020 kutsub noori!](#)

Lõimeleer on suvelaager välismaal elavatele eesti noortele, kus on võimalus suhelda Eestis elavate lastega, õppida käsitööd, rahvapärast pilli-laulu-tantsu-mängu, sõita hobuse ja paadiga ja palju muud.

Registreerimine 2020. aasta laagritesse on alanud!

[Kirjutamisvõistlus “Minu tulevik”](#)

Eestikeelse Hariduse Selts kuulutab välja traditsioonilise kirjutamisvõistluse Soomes elavatele eesti lastele (**põhikool ja gümnaasium**). Ootame igalt õpetajalt **maksimaalselt 15 tööd**. Kirjutamistunde võib teha kõigi rühmade-klassidega ja õpetaja saab EHSilt aukirja põhja kõigi nende laste tunnustamiseks, kelle tööd lõppvõistlusele ei jõua. Nii saab kõigi laste töö märgatud.

Pühapäeval, 12. jaanuaril 2020
palub Põlva Rahvahariduse Selts kõiki
huvilisi

**JAKOB HURDA
MÄLESTUSPÄEVALE**

Kell 12 Mäe tänavas asuva Jakob Hurda ausamba
juures küünalde süütamine suurmehe mälestuseks.

Kell 13 kohtume raamatukogu saalis (Kesk tn. 16)
JANIKA ORASEGA Eesti Rahvaluule Arhiivist, kes
pälvis 2019. aastal Jakob Hurda rahvuskultuuri
auhinna.

Üritust toetab Põlva Vallavalitsus
Tulijale TASUTA

Jakob Hurda mälestuspäev

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FBs

E-kuukirja ja kodulehte toimetavad EKSÜ tegevjuht Liina Miks ja EKSÜ juhatuse liige Külli Ots